

In memoriam Prof. Dr. Török Ibolya

1937. szeptember 5.–2004. február 24.

Fájdalmasan rövid élet adatott neki. Neki, aki életeket mentett, emberi sorsokat tett jobbá, boldogabbá, mindig mások egészségéért dolgozott. Saját magára sokkal kevesebb ideje maradt, végül betegsége győzte le. Örökre itt hagyott minket, pedig bölcsességére, emberségére még sokáig nagy szükségünk lett volna.

Ő még azon orvosok közé tartozott, akik a legnagyobb tudású és leginkább áldozatkész kollégáktól tanultak, és ugyanolyan felelősségteljesen adta tovább tudását. Legendás bőrgyógyászok és mikológusok voltak mesterei, Ő pedig bőrgyógyászok és mikológusok tucatjait oktatta a legmagasabb szinten.

Budapesten született, ott végezte általános, majd középiskolai tanulmányait. Kitűnő érettségije után 1955-ben felvételizett a Budapesti Orvostudományi Egyetemre, ahol kiváló hallgatóként, kiváló sportolóként öregbítette az egyetem hírnevét. 1961-ben kezdte el azt a hosszú, rögzös, de szép utat, amely a Bőrklínika központi gyakornoki állásától az egyetemi tanári címig vezetett. 1964-ben szakvizsgázott bőr- és nemigyógyászatból és kozmetoló-

giából, 1965-ben kötelezte el magát szűkebb érdeklődési területe, a mikológia mellett. 1972 novemberében Würzburgba kapott féléves ösztöndíjat, ahol Seeliger professzor, a kiváló mikrobiológus mellett az akkor legaktuálisabb és legforradalmibb témából, a sarjadzógombás fertőzések immunológiájából és a szerodiagnosztika lehetőségeiből készítette el kandidátusi értekezésének központi részét. Disszertációját 1974-ben védte meg. Saját készítésű szomatikus és sejtfal antigénnel, precipitációs és indirekt agglutinációs vizsgálatokat végzett *Candida albicans* fertőzésekben. Ő honosította meg ezeket az eljárásokat Magyarországon specifikus IgM és IgG kimutatására. 1973 januárjában lett egyetemi adjunktus, 1981-ben egyetemi docens. A mikológus szakképesítést 1979-ben, kollégái közül elsőként kapta meg. 1983-ban nevezték ki a klinika igazgatóhelyettesévé. Egyetemi tanári kinevezését 1988-ban vehette át.

A járó- és fekvőbeteg osztályokon végzett gyógyító munka mellett folyamatos laboratóriumi rutin- és kutató tevékenységet folytatott. Flórián Ede, Márton Kálmán és más híres mikológusok voltak tanítói és munkatársai. A griseofulvin óta nem volt olyan gombaellenes készítmény Magyarországon, melynek ne Ő lett volna az első kipróbálója. A bőr- és körömgombásodásban használható lokális és orális antimycoticumok legjobb szakértője volt. Alap- és alkalmazott kutatásairól több, mint 150 nemzetközi és hazai publikációban számolt be. Amellett, hogy írt, 1967-től 1978-ig szerkesztője, majd 1979-től 1988-ig főszerkesztője volt a Magyar Dermatológiai Társulat szaklapjának, a Bőrgyógyászati és Venerológiai Szemlének, szerkesztőbizottsági tagja a német, olasz és lengyel mikológiai szakfolyóiratoknak. A '80-as évek végéig – az akkori szűkös lehetőségek ellenére – kiváló személyes és munkakapcsolatot épített ki a német és angol nyelvterület legkiválóbb szakembereivel, hosszabb-rövidebb tanulmányutakra, szakmai konferenciákra utazott, és azokon méltón képviselte a magyar mikológiát és dermatológiát. Johannes Müller professzor, a freiburgi mikrobiológiai intézet professzora, a Nemzetközi Humán- és Állatorvosi Mikológiai Társaság (ISHAM) akkori elnöke is meghívta tanszékeére. A rendszerváltás után mintegy küldetesként a Magyar Dermatológiai Társulat Mikológiai Szekcióját – melyet tetszhalálából szintén Ő keltett életre – bejuttatta az Európai Orvosi Mikológiai Társaságok Szövetségébe. Éveken át volt delegátusa a legnagyobb európai mikológus közösségnek. Tiszteletbeli tagja volt a Német nyelvű Mikológiai Társaságnak, tagja számos nemzetközi és hazai tudományos társaságnak. A Magyar Tudományos Akadémia

Mikrobiológiai Szakbizottságában és Mikológiai Munkabizottságában folyamatosan képviselte az orvosi mikológia értékeit.

Oktató munkáját 5 könyv és könyvfejezet fémjelzi, mind dermatológiai, mind mikológiai szakterületről, emellett a graduális és posztgraduális képzésben gyakoronok kora óra kivette részét. Angol, német és orosz nyelvtudását az oktatásban és a szervező munkában is kamatoztatta. A Bőr- és Nemigyógyászat Szakmai Kollégiumának és Laboratóriumi Vizsgálatok Szakmai Kollégiumának éveken át volt aktív tagja. Az Országos Szakképesítő Bizottság vizsgáztató tagja 1988-ban lett. Hosszú éveken át volt az egyetem Kari Tanácsának tagja. A WHO gombás betegségekkel foglalkozó munkacsoportjának volt magyar delegáltja. Ő volt az, aki Flórián tanár úr nyomdokain haladva, új, máig is használt adatszolgáltatási rendszert vezetett be a gombás betegségekről, és az országos mikológiai hálózat adataira támaszkodva évente elkészítette a legátfogóbb epidemiológiai felmérést. Nem feledte el a hazánktól távol áldozatos gyógyító munkát végző kollégáit sem: az Albert Schweitzer lambaréne-i kórházában dolgozó, szintén tragikusan rövid életű Márton Kálmán munkáját itthonról támogatta, miközben Ő is a trópusi gombás betegségek igazi szakértőjévé vált.

Kiváló munkáját hivatalos elismerések sora jelzi. Többször volt az Egészségügy Kiváló Dolgozója, 1983-ban megkapta a Munka Érdemrend ezüst fokozatát. A legnagyobb bőrgyógyászati elismeréseket érdemelte ki: Kaposi Mór Emlékérmét, Földvári Ferenc Díjat vehetett át, és

2002-ben – az Ő elnöklétével lebonyolított, és nagyrészt személyének köszönhetően Magyarországon szervezett – 8. Európai Orvosi Mikológiai Konferencián elsőként kapta meg a Gruby Dávid Ezüst Emlékplakettet, mely a legkiválóbb hazai és nemzetközi mikológusok elismerése. Ő azonban az 1988-ban kapott Batthyány-Strattmann László Díjat értékelte a legtöbbre. Ennek szimbolikus értéke is van: ez az a díj, mely a betegekért emberfeletti áldozatot hozó, önzetlenül gyógyító orvosnak jár. Ő pedig ilyen volt...

És még milyen? Hűséges szakmájához, hűséges szűkebb tudományágához, és hűséges ahhoz az intézményhez, a budapesti bőrklinikához, ahol szinte egész szakmai életét leélte. Négy igazgatónak volt folyamatosan segítségére, és a szó legnemesebb értelmében szolgálatára. 1988-ban azzal a tudattal mehetett nyugdíjba, hogy biztos utódokat nevelt mind a bőrgyógyászok, mind a mikológusok között.

Nyugdíjasként is aktív szakmai életet élt: a Bőrgyógyászati Figyelő, az Orvostovábbképző Szemle és számos más folyóirat állandó munkatársa maradt, könyvfejezeteket, cikkeket írt, konferenciákra járt, előadott. Az egyetlen, ami elmaradt az életéből, a mindennapos metrózás Lipótváros és a Mária utca között. Aktivitását jelzi, hogy folyamatosan dolgozott a gombás betegségek differenciáldiagnosztikáját bemutató atlaszon.

Ibolya, ez a könyv nélküled, de a Te emlékedre készül. Munkatársaid, tanítványaid, kollégáid, hazai és külföldi tudóstársaid, hálás betegek örökre megőrzik emlékedet.

Prof. Dr. Horváth Attila

Dr. Simon Gyula